

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podpora volnočasových aktivit

na základní škole se sociálně znevýhodněnými žáky

metodika

**ZŠ Boženy Němcové - centrum podpory žáků ze sociokulturně
znevýhodněného prostředí**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.12/03.0018

www.cepoza.webnode.cz

Přerov 2012

Mgr. Petr Vymazal, DiS.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

1. Úvod

2. Volný čas

2.1. Funkce trávení volného času

2.2. Smysluplné trávení volného času jako prevence

2.3. Vliv školy na trávení volného času

3. Pedagog volného času

3.1. Osobnost pedagoga volného času

3.2. Kompetence pedagoga volného času

4. Metodika volnočasových aktivit

4.1. Metody

4.2. Formy

4.3. Cíle

4.4. Informování o možnostech volnočasových aktivit (kroužků)

4.5. Obecné pedagogické zásady v kroužcích

5. Specifika ZŠ Přerov, Boženy Němcové 16

5.1. Zájmové kroužky

5.2. Celoškolní akce

6. Závěr

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Úvod

Jakým způsobem trávíme volný čas, z velké části ovlivňují naše sociální, rodinné a ekonomické podmínky. Tím více, pokud se tyto podmínky narušují, ovlivňují děti a mládež, které postrádají možnost vlastními silami je jakkoliv ovlivnit. Nepodnětné prostředí, kde dítě tápe, jakým způsobem by mohlo trávit svůj volný čas, se může stát tzv. podhoubím pro rozvoj nežádoucích jevů a nevhodného trávení volného času. Není možné přemýšlet tak, že stačí jen opravit nebo postavit nové hřiště a sportovní areály, a tak začnou děti a mládež sportovat, přestanou se chovat škodlivě či nevhodně. Vhodnou prevencí se nabízí kvalitní a dostatečně široký výběr volnočasových aktivit v místě, kde daný jedinec žije. Dnes již v každém větším městě existují organizace či zařízení, nabízející spektrum volnočasových programů tak, aby si každý vybral to, co ho baví a zajímá ho. Hlavní postavení by v tomto ohledu měly zaujímat základní školy se svou nabídkou volnočasových aktivit a zájmových kroužků. Žáci navštěvující školu by měli mít možnost trávit ve své škole čas nejen v lavicích ve vyučovacích hodinách, ale i ve volném čase po vyučování, a to v rámci volnočasových aktivit a zájmových kroužků.

2. Volný čas

Volný čas je taková část dne, kterou si člověk vymezí tak, že jej může trávit podle svých možností a představ. Je to takový čas, který v tomto případě žák tráví mimo např. čas ve škole, mimo spánek, mimo další nutné činnosti a povinnosti v domácnosti apod. Během života vstupujeme do různých prostředí, kde se účastníme volnočasových aktivit, získáváme zde praktické zkušenosti a někdy se setkáváme i s teoretickými informacemi. Volnočasové aktivity jsou významným činitelem rozvoje osobnosti. Uskutečňováním svých volnočasových zájmů a aktivit si ověřujeme vlastní síly a dovednosti. Získáváme tím novou, postupně se rozšiřující možnost učinit z nich trvalou a významnou součást života. Volný čas každého z nás úzce souvisí se životním stylem a utvářením naší osobnosti.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.1 Funkce trávení volného času

- relaxační neboli odpočinkovou - načerpání nových sil
- zábavnou - volný čas poskytuje prostor pro odreagování se od denních povinností
- sociální - ve volném čase máme mnoho příležitostí pro společenské akce v co možná nejširším smyslu, tedy prostor pro setkávání s druhými, s možnostmi vzájemné komunikace, učení se apod.
- prevence patologických jevů
- rozvoj osobnosti - mělo by docházet k seberozvoji člověka, ať již vzděláváním, prostřednictvím her či zájmovými aktivitami

2.2 Smysluplné trávení volného času jako prevence

Ze společenského hlediska je každá vhodně směřovaná činnost dětí, mládeže, dospívajících vysoce ceněna, odvádí mladé od společensky nežádoucích aktivit, jako jsou:

- násilí, šikana
- záškoláctví
- kriminalita, delikvence, vandalismus
- xenofobie, rasismus, intolerance
- užívání návykových látek (alkoholu, kouření, drog)
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- a jiné nežádoucí aktivity

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.3 Vliv školy na trávení volného času

Škola poskytuje celou řadu podnětů a informací. Děti se zde setkávají nejen s pozitivními, ale i s negativními jevy. Škola má za úkol připravit dítě na přijetí norem uznávaných společností, a tak mu dává jakási měřítko, podle kterých bude hodnotit každodenní situace. Škola je tedy prostor pro setkávání s vrstevníky a také zprostředkovatel nejrůznějších volnočasových a zájmových aktivit. Může tedy ovlivňovat sociálním klimatem a nastavením vstřícnosti vůči svým žákům jejich styl trávení volného času. Pedagog může svým jednáním a předávanými zkušenostmi či informacemi silně ovlivňovat jednání žáků a motivovat je k vhodným volnočasovým aktivitám. Škola by měla mít za cíl výchovu ke zdravému životnímu stylu a měla by rozvíjet a podporovat sociální kompetence žáků.

3. Pedagog volného času

V této kapitole jsem měl za cíl definovat osobnost a kompetence pedagoga volného času, a to nejen jako samostatné profese v rámci základních škol, ale hlavně jako součást osobnosti člověka (pedagoga), který pracuje s dětmi a mládeží. Pedagog volného času se významně podílí na formování mladé osobnosti a má tedy celospolečenský význam. Často má silný vliv na své členy, ale také přebírá velkou zodpovědnost. Osobnost pedagoga volného času, jeho vlastnosti, osobnostní požadavky a kompetence by měly být totožné s osobností každého pracovníka na škole, který se zapojuje do ovlivňování výchovy a vzdělávání žáků, tudíž i do podpory volnočasových aktivit.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Osobnost pedagoga volného času

Mezi formální požadavky patří zejména bezúhonnost pro práci s mládeží.

Osobnostními předpoklady jsou:

- pedagogická způsobilost - což jsou osvojené metodické postupy zájmového vzdělávání (znalosti z pedagogiky volného času)
- psychologická způsobilost - znalost psychologie mladých lidí a použitelné techniky při práci s nimi, osvojené principy účinné komunikace
- vhodné charakterové a morální vlastnosti

3.2 Kompetence pedagoga volného času

Kompetence je způsobilost k excelentnímu vykonávání určité činnosti. Je to komplex znalostí, dovedností, postojů a zkušeností, které je schopen pedagog cíleně využívat ve své činnosti. V tomto případě je to tedy komplex celé struktury osobnostních kompetencí pedagoga volného času.

Hlavní kompetence pedagoga volného času pokládané za standard jsou:

A. Kompetence oborové

- Pedagog má osvojeny systematické znalosti zájmového oboru, dovede aplikovat praktické zkušenosti do zájmového oboru.
- dovede transformovat poznatky příslušného oboru do zájmové činnosti (přizpůsobit věku, chápání členů zájmové skupiny)
- umí vyhledávat a zpracovávat informace, využívat informační a komunikační technologie

B. Kompetence pedagogické a didaktické

- Pedagog ovládá strategie vzdělávání a učení v teoretické i praktické rovině, ve spojení se znalostmi psychologických, sociálních a kauzálních aspektů,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- dovede využívat metodické postupy vhodné pro zájmovou činnost a přizpůsobit je individuálním potřebám žáků
- je schopen podporovat rozvoj individuálních kvalit žáků v oblasti zájmové a volní
- má znalosti z teorie a praxe hodnocení výsledků zájmové činnosti, dovede používat nástroje hodnocení vzhledem k vývojovým a individuálním zvláštnostem žáků
- má znalosti o právech dítěte a respektuje je ve své práci

C. Kompetence psychosociální a komunikativní

- Pedagog ovládá prostředky vytváření příznivého klimatu ve skupině a pedagogické komunikace ve skupině
- dovede uplatnit efektivní způsoby komunikace s rodiči, orientuje se v problematice rodinné výchovy
- má organizační schopnosti na úrovni práce se skupinou
- dovede diagnostikovat sociální vztahy ve skupině a rozpoznat sociálně patologické projevy žáků (drogy, šikana apod.)
- dovede analyzovat příčiny negativních postojů a chování žáků a použít přiměřené prostředky nápravy
- dovede se orientovat v náročných sociálních situacích, je schopen pomoci při jejich řešení

D. Kompetence profesně a osobnostně kultivující

- Pedagog má znalosti všeobecného rozhledu v oblasti filozofické, kulturní, politické i právní a dovede jimi působit na formování postojů mladých lidí,
- umí vystupovat jako reprezentant profese na základě osvojení zásad profesní etiky, ovládá vzorce profesního chování
- je schopen sebereflexe na základě sebehodnocení i hodnocení jinými subjekty
- má osobnostní předpoklady pro kooperaci s kolegy i s jinými subjekty.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Metodika volnočasových aktivit

V této kapitole bych se rád věnoval metodice práce pedagoga volného času a jeho dostupným možnostem naplňování volného času žáků. Zaměřím se na metody, formy a cíle, které jsou vzájemně provázány a je mezi nimi tvořena důležitá hierarchie.

4.1 Metody

Co jsou to tedy metody? Metody jsou způsoby, jakými jsou v tomto případě, žáci (děti) vedeni při svých aktivitách. Pedagog volného času má k dispozici širokou škálu metod, jejich pestrost a vhodná volba střídání tvoří základ úspěchu v zájmové práci.

V aktivitách naplňujících volný čas jsou nejčastěji využívány tyto metody:

- **metody slovní (verbální)**
 - přednáška - pro práci v kroužku je monologická nevhodná
 - vysvětlování - pedagog sděluje nové poznatky po krocích, logicky, sleduje reakce žáků a musí mít jistotu, že všichni rozumějí a potom postupuje dál.
 - beseda - můžeme si pozvat specialistu na nějakou tematiku. Děti se mohou ptát a přitom nemusí mít o problematice žádné znalosti
 - diskuze - výměna názorů na určité téma, přítomní musí mít o diskutované problematice určité znalosti
 - rozhovor - metoda rozhovoru vyžaduje zkušenosti a obratnost pedagoga v kladení otázek, těmi můžeme přivést žáky k novým poznatkům. Žáci jsou při této metodě aktivní a podněcujeme tím jejich zvědavost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **metoda praktické činnosti** - praktickou činností získávají žáci nové dovednosti i poznatky. Tato metoda nejčastěji využívá následující postup: instruktáž > ukázkou > procvičení. Nejběžnější chyby, které se mohou vyskytnout: instruktáž není vedena po částech, vedoucí se chce předvést a dětem přijde činnost příliš složitá, obávají se neúspěchu. Opakem můžou být příliš detailní instrukce, děti se mohou cítit podceňovány. Ukázka musí být precizní, vedoucí může předvést svou profesionalitu a získává tak autoritu. Při procvičování musí být pedagog trpělivý, pozitivní, chválit za žákovu snahu, opak by působil destruktivně. Během celého procesu podporujeme vzájemnou spolupráci, kooperaci a pomoc zkušenějším začátečníkům.
- **metody her** - je to zábavná metoda vyžadující speciální přípravu. Ne všem žákům a pedagogům tato metoda vyhovuje. Je potřeba mít výborné organizační schopnosti a zkušenosti.
- **metody názorného poznávání předmětů a jevů** - smyslem je nacvičit u dětí pozorovací schopnost, motivovat jejich sebevědomí tím, že právě praktickým poznáváním přírody budou znát více než ostatní děti.
- **metody soutěžení** - patří k oblíbeným a funkčním metodám. Soutěžit lze téměř ve všem a je třeba nalézt takové druhy soutěží, aby v nich vynikaly děti s různými schopnostmi, a to nejen intelektuálními schopnostmi, ale i manuálními dovednostmi.
- **metody hodnocení** - jsou důležitými metodami mající vysokou motivační funkci. Jedná se o volnočasové aktivity, které navštěvují žáci dobrovolně, měl by tedy převažovat výběr pozitivních prvků v projevu žáků (pochvaly, co se povedlo) a teprve ve druhé řadě použití inhibiční postupy (nelíbilo se mi ..., věřím, že příště nebudete ...)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.2 Formy

Formou se myslí organizační uspořádání volnočasové aktivity, kroužku či jiné činnosti. Nejčastěji se tedy bude jednat o formu schůzky či setkání v prostorách školy, kde probíhá naše činnost či kroužek. K dalším použitelným formám patří vycházka, výlet, odborná exkurze, beseda, workshop, návštěva soutěže či výstavy a jiné.

- zájmový kroužek - pravidelné schůzky, bývá stanoven na určitý den a na určité časové rozmezí, které je třeba respektovat, dodržovat a měnit jen výjimečně. Kroužek by měl mít určitý řád, jeho pestrost by se měla projevat v metodických postupech. Řád kroužku by měl mít tyto náležitosti:
 - při zahájení zjišťujeme, kdo je přítomen (vede se evidence po celou dobu trvání zájmového kroužku), sdělujeme cíl schůzky a činnosti, které nás čekají
 - následuje instruktáž (podle potřeby) a věnujeme se naplánovaným činnostem (je potřeba mít materiální zajištění a vše připraveno k bezproblémovému výkonu aktivit), dle potřeby citlivým způsobem korigujeme činnost v kroužku
 - v závěru převezmeme výsledky činností, vyhodnotíme jednotlivce i skupinu, používáme pochvaly (pro žáky motivující prvek), kroužek ukončujeme v určený čas, poděkujeme všem přítomným a loučíme se s úsměvem.
- vycházka, výlet, odborná exkurze - jsou to oblíbené formy, mající nejen odbornou náplň, ale i společenskou a kulturně vzdělávací. Měly by být vždy připraveny a žáci navštěvující zájmový kroužek by o nich měli být včas informováni.
- beseda, workshop - možnost pozvat odborníka v daném tématu, který má vztah k dětem a mládeži a umí s nimi pracovat
- Soutěž

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.3 Cíle

Musíme mít stanoveny co je cílem aktivity, kterou se chystáme nabídnout k vyplnění volného času, nejčastěji tedy zájmového kroužku. Měli bychom mít stanovený plán, čeho chceme v určitých časových intervalech dosáhnout. Např. v jednotlivých setkáních, za měsíc, za půl roku či za celou dobu trvání zájmové aktivity. Dále bychom měli znát, jakým stylem se k danému cíli dostaneme, jaké metody použijeme apod. Cíle musí být jasně formulované, přiměřené věku, chápání, času a materiálním podmínkám. V závěru taktéž dobře posuzovatelné. Cílem jednotlivých setkání může být získání vědomostí, dovedností (senzorní, motorické, senzomotorické, intelektuální) např. žáci se naučí teoretické zajímavosti o počítačích, krok za krokem obsluhovat počítač, upravit fotografii, apod., v dlouhodobém měřítku bude umět dítě pracovat s počítačem jako s celkem, dokáže obsáhnout veškerou činnost na něm a bude jej využívat nejen k hrám a zábavě, ale i k práci, čímž změní svůj postoj, který vůči počítači má.

Cíle podle oblasti působení:

- Přírodně poznávací kroužky - vedeme žáky k lásce k přírodě, k živé i neživé, k poznávání stromů, květin, hub, živočichů apod.
- Pohybově zaměřené kroužky - přináší rozvoj tělesný, duševní, rozvíjí soutěživost, vede k týmové spolupráci, vybití přebytečné energie apod. (sport, tanec)
- Výtvarně zaměřené kroužky - vedeme žáky k estetickému cítění, procvičování jemné motoriky, podporujeme představivost, tvořivost, samostatnost a aktivitu žáků
- Hudebně zaměřené kroužky - rozvoj hlasových dovedností a znalostí, zdokonalování se při hře na hudební nástroje, rozvoj estetického cítění
- Kroužky zaměřené na počítačovou gramotnost - osvojení si nových technik a dovedností při práci s počítačem, obsluha nejrůznějších programů

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.4 Informování o možnostech volnočasových aktivit (kroužků)

Cílovou skupinou jsou tedy žáci dané školy. Pro získávání žáků z řad školy je ideální využít nejširší škálu možných prostředků, neboť na každého žáka působí něco jiného. Při nabídce zájmových kroužků

Při informování můžeme tedy využít:

- vyvěšení nabídky kroužků na informačních nástěnkách školy
- snažíme se působit osobně na žáky i rodiče (nabídka směřována od třídních učitelů, pedagogů, členů ŠPP apod.)
- webových stránek školy
- možnost článku ve školním časopisu (pokud je na škole vydáván)
- tištěné materiály v přístupu do budovy školy (letáky, plakáty apod.)
- den otevřených dveří (možnost prezentace nabízených kroužků)

4.5 Obecné pedagogické zásady v kroužcích

- Zásada dobrovolnosti - vychází z dobrovolného rozhodnutí se zapojit do aktivit, zároveň tím na sebe žák bere i odpovědnost respektovat určitý řád kroužku a pokyny vedoucího. Vedoucí kroužku by měl vést činnost v kroužku tak, aby žáci nabízený program přijímali dobrovolně. Toto předpokládá znalost a respektování potřeb a přání žáků a účinnou motivaci. Tato zásada je náročná, ale je základem úspěchu.
- Zásada aktivity - předpokládá aktivní zapojení žáků ve všech fázích činnosti v kroužku. Myslí se tím zapojení žáků do plánování, přípravy i realizaci kroužku. Podmínkou pro toto je podporování iniciativy, nápaditosti a samostatnosti žáků.
- Zásada pestrosti a přitažlivosti - předpokládá se rovnováha mezi organizovanou a spontánní činností, respektování individuálních zájmů a potřeb žáků. Týká se metod, obsahu a forem práce, jejich rovnoměrného střídání.
- Zásada seberealizace - znamená takovou strukturu činnosti, aby každý žák mohl uplatnit své specifické vlohy a schopnosti a být tak v některé činnosti úspěšný. Například v kroužcích může najít uplatnění i žák, který je méně úspěšný ve škole.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úspěch může být pro dítě silně motivující a významný pro jeho zdravý duševní vývoj.

- Zásada sociálního kontaktu - volný čas v kroužku má být prožíván v interakci s ostatními, s přáteli, každý by měl být přijímán, mít své místo ve skupině. Pedagog, který vede kroužek by měl řídit komunikaci mezi ním a ostatními, mezi dětmi navzájem.
- Zásada zájmového zaměření – činnost, na kterou je kroužek zaměřen musí činit nejdůležitější součást aktivit. Měla by podněcovat, rozvíjet a kultivovat zvolenou oblast. Z každé hodiny kroužku by si měli žáci odnést nějaký postoj, poznatek či dovednost.
- Zásada emocionality – pedagog volného času či jiný pedagog vedoucí zájmový kroužek, by měl mít nastavenou zvýšenou citlivost při vedení a motivování žáků. Měl by působit na rozumovou i citovou složku a vyvolávat u žáků především kladné emocionální zážitky.
- Zásada kvality a evaluace – průběžná kontrola, zda se daří dosahovat stanovených cílů. Pedagog volného času vedoucí zájmový kroužek by měl být schopen prokázat výsledky své práce navenek. Např. reprezentace školy na soutěžích a vystoupeních nebo výsledky dotazníkového šetření od žáků navštěvující zájmový kroužek.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Specifika ZŠ Přerov, Boženy Němcové 16

Škola je umístěná v centru města a navštěvují ji i děti a mládež ze sociálně znevýhodněné lokality, která k nám spadově náleží. V této lokalitě bydlí početné zastoupení z řad romského obyvatelstva. Romské děti nejsou horší, jsou jen jiné v rozvoji svých schopností, ve svém chování, jednání, jiné v hodnotových a kulturních zvyklostech svého etnika. Převážná většina z nich touží po poznání, chtějí tvořit, sportovat, hrát si a při tom rozvíjet své osobnosti. Snahou naší školy je vytvořit a poskytovat našim žákům takové prostředí, ve kterém by mohli rozvíjet své schopnosti a bezpečně trávit čas, a to nejen ten školní, ale i mimoškolní.

Cílem, co největšího počtu nabízených volnočasových aktivit, ať už dlouhodobých zájmových kroužku či jednorázových aktivit bylo, využití volného času vhodným způsobem, zvýšit osobní i rodinnou motivaci, klíčové dovednosti, informační gramotnost a obecné schopnosti a dovednosti žáků. Chtěli jsme také, změnit jejich částečně negativní pohled na školu jako na instituci určené jen ke vzdělávání, zpříjemnit jim pobyt ve škole a tedy i po skončení vyučování nabídnout žákům alternativy k trávení volného času na ulici. Za cíl považujeme i udržení žáků ve vzdělávacím procesu po co nejdelší možnou dobu, tak aby mohli zvýšit své možnosti uplatnění na trhu práce po ukončení školní docházky.

Žáci naší školy mají možnost využít služeb Školního poradenského pracoviště a jejich jednotlivých prostor, tak i jiných prostor školy, které jsou určeny k trávení volného času, buďto v rámci přestávek či po skončení vyučování. K nejvytíženějším prostorům školy v tomto ohledu patří:

- Třída pro individuální péči, která o velkých přestávkách a po vyučování slouží k volnočasovým aktivitám. Pro žáky je zde dostupný PC koutek s počítači připojenými k internetu, klidová zóna s posezením, žákovská knihovna, stolní fotbal a stolní mini tenis.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Třída pro individuální péči (pro 1. stupeň) je taktéž vybavena PC koutkem s počítači připojenými k internetu a klidovou zónou. Déle jsou přístupné hry a hračky určené pro žáky mladšího školního věku.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Školní tělocvičny se stoly na stolní tenis a dalším sportovním vybavením a náčiním.
- Školní dvůr s hřištěm a možnostmi všestranného využití
- Učebna výtvarné a pracovní výchovy

5.1 Zájmové kroužky

Při tvorbě nabídky zájmových kroužků jsme vycházeli z předpokladů a možností pedagogického sboru. Důležitým faktorem byly schopnosti a ochota jednotlivých pedagogů zajistit kroužek po organizační a funkční stránce. Při konečném rozhodování, které kroužky budou probíhat, jsme dali možnost i žákům vyjádřit se k jejich skladbě a popřípadě měli možnost přijít s vlastním návrhem kroužku. Návštěva kroužku nebyla podmíněna žádným finančním příspěvkem ze strany žáků, tyto služby jim byly nabízeny bezplatně.

Probíhající kroužky jsme rozdělili do 2 základních skupin:

- sportovně pohybové, taneční, hudební a výtvarné kroužky - snažili jsme se, aby nabídka sportovně pohybových kroužků byla co nejpestřejší. Aby oslovila a zaujala co nejvíce žáků. Žáci měli nabídku navštěvovat kroužky florbalu, Parkour Free Running, sálové kopané, streetdance a hip hop, břišních tanců, výtvarného kroužku, hra na bubny a sportovního pro 1. Stupeň
- kroužky na doplnění učiva - v rámci prvního stupně byly kroužky využívány hlavně formou hry k procvičování učiva, doučování, eventuálně k vypracovávání domácích úkolů, a to hlavně k procvičení českého jazyka a matematiky. Žáci 2. stupně měli nabídku konverzace v anglickém jazyce, počítačového kroužku či kroužku školního časopisu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nejčastějším problémem bylo udržení pravidelné účasti žáků a jejich motivace. Jak byl nějaký kroužek často, tak se ho doslova „přejedli“ a přestali o něj mít zájem. Důvody byli nejrůznější buď již nechtěli kroužek navštěvovat, měli jiné zájmy, kroužek se překrýval s jinou aktivitou, nechodili na kroužek jejich kamarádi nebo nenaplnil jejich očekávání. Největší zájem měli žáci o pohybově zaměřené kroužky, tedy o sportovní a taneční, kde mohli naplno projevit své schopnosti a dovednosti. V tomto ohledu jsme se žákům snažili vycházet vstříc a nabízet jim i jednorázová sportovní vyžití, a to vždy po domluvě s pedagogem, který je měl po dobu trávení volného času v prostorách školy na starost.

5.2 Celoškolní akce

Jednou měsíčně se konaly celoškolní akce, vždy tematicky zaměřeny na nějakou oblast, ať už kulturní, multikulturní, společenskou, sportovní, poznávací či preventivní. Chtěli jsme tímto žákům udělat trávení času ve škole zajímavější a zábavnějším,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

podpořit jejich rozvoj v oblasti poznávání a směřovat je k větší soudržnosti a sounáležitosti. Mezi celoškolské akce patří například soutěže a turnaje: ve stolním tenisu, ve stolním fotbálku, dopravní soutěž, jízda zručnosti na kole, florbalová utkání mezi žáky 2. stupně a žáky 1. stupně naší školy a jiné) či celoškolské tematické akce: Talentmánie, Jarní koncert, akce zaměřené na tradice - Halloween, Mikuláš, Vánoce, Velikonoce; Týden prevence „Nástrahy ulice“, Letem světem a další. Organizace těchto aktivit vždy vyžadovala zapojení více pedagogů a delší přípravu. Nedílnou součástí a naší snahou byla i spoluúčast žáků na přípravách a organizaci těchto aktivit. Cílem byla motivace a rozvoj klíčových kompetencí žáků, zlepšení komunikace ve vztahu mezi pedagogem a žákem a mezi žáky samotnými. Máme dobrou zkušenost se zapojováním žáků do organizace aktivit. Má to pro něj motivační charakter, více si váží aktivit, které pro ně připravujeme, zároveň se něco dozví i sami o sobě svých možnostech, přednost popřípadě slabinách. Po osobní stránce na sobě mohou pozitivně zapracovat, rozvíjet své dovednosti a schopnosti.

6. Závěr

Jak jsem psal již dříve, za největší bariéru na naší škole, co se týče konání volnočasových aktivit, považujeme nepravidelnou docházku žáků a slabou motivaci k dlouhodobějšímu setrvání v návštěvnosti zájmových kroužků. Máme zkušenosti s dlouhodobými zájmovými kroužky, že po počátečním tzv. „boomu“, kdy kroužky navštěvuje velký počet žáků, dojde po určité době k poklesu až k ukončení kroužku z důvodu nedostatečného počtu žáků. Toto se děje hlavně u volnočasových kroužků pro žáky 2. stupně základní školy. Proto se vždy snažíme vycházet z aktuálních potřeb našich žáků a vycházet jim vstříc s přizpůsobováním a nabídkou volnočasových aktivit, ať už se jedná o jednorázové akce či aktivity krátkodobého trvání. Snažíme se žáky aktivně zapojovat do tvorby, realizace a organizace volnočasových aktivit. Úlohou školy, ale nejen jí, by měla být motivace dětí a mládeže k co nejoptimálnějšímu trávení volného času tak, aby neohrozilo jeho vývoj v kvalitní osobnost.

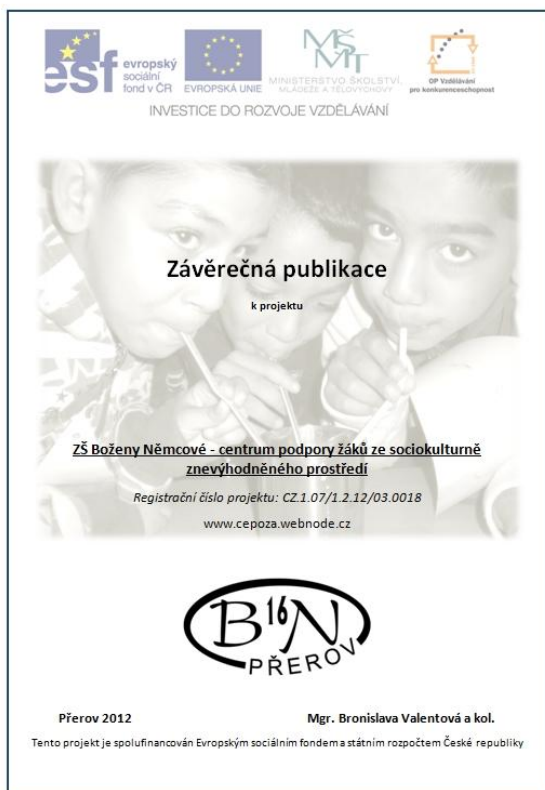

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Aktivita projektu budou v rámci udržitelnosti zachovány minimálně do 30. 6. 2017.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Další tituly, které jsou součástí sborníku

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná publikace
k projektu

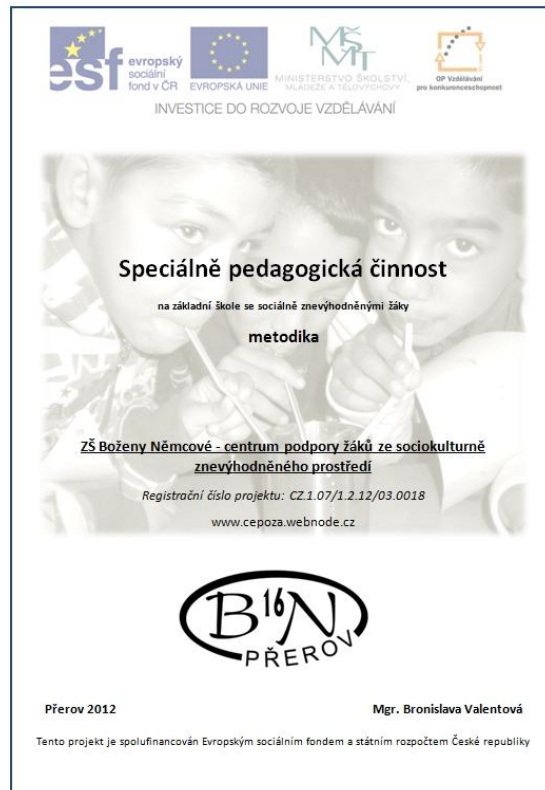
ZŠ Boženy Němcové - centrum podpory žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.12/03.0018
www.cepoza.webnode.cz

Přerov 2012 Mgr. Bronislava Valentová a kol.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Speciálně pedagogická činnost
na základní škole se sociálně znevýhodněnými žáky
metodika

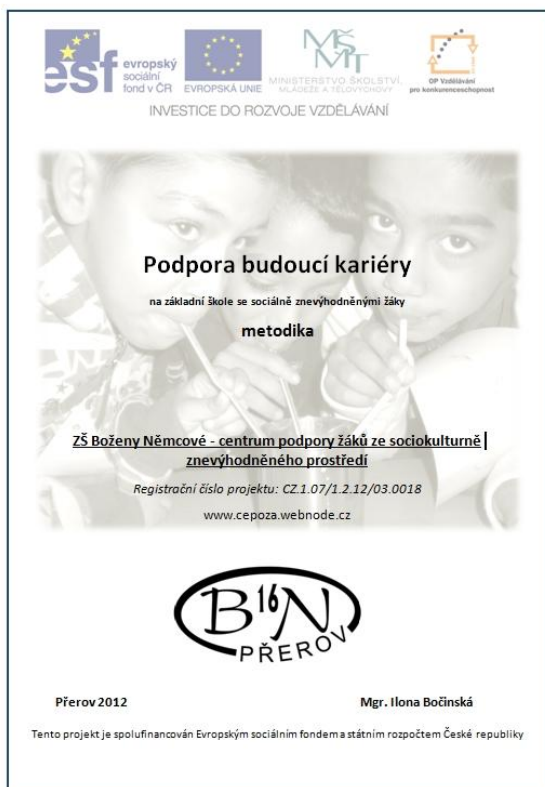
ZŠ Boženy Němcové - centrum podpory žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.12/03.0018
www.cepoza.webnode.cz

Přerov 2012 Mgr. Bronislava Valentová

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podpora budoucí kariéry
na základní škole se sociálně znevýhodněnými žáky
metodika

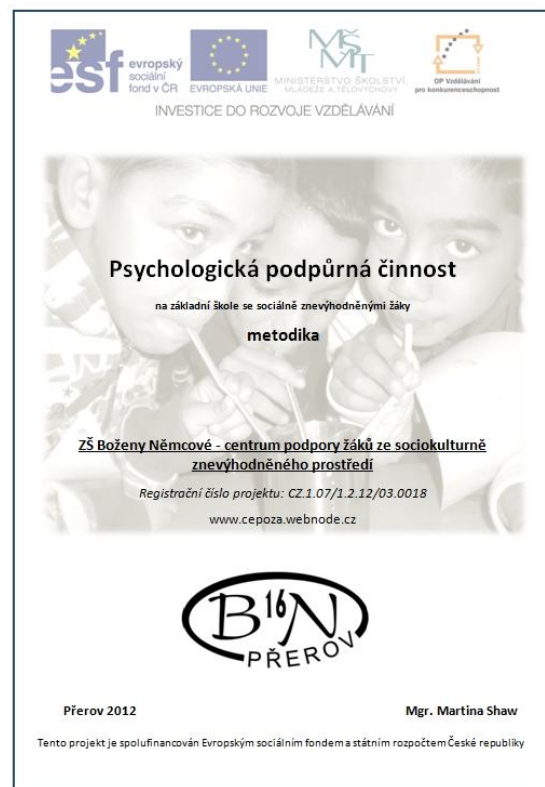
ZŠ Boženy Němcové - centrum podpory žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.12/03.0018
www.cepoza.webnode.cz

Přerov 2012 Mgr. Ilona Bočínská

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Psychologická podpurná činnost
na základní škole se sociálně znevýhodněnými žáky
metodika

ZŠ Boženy Němcové - centrum podpory žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.12/03.0018
www.cepoza.webnode.cz

Přerov 2012 Mgr. Martina Shaw

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky